

PATEIKTŲ REKOMENDACINIO POBŪDŽIO PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMAS

2024-05-31 Nr. R12-77

Vilnius

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą</i>	<i>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas</i>
<i>1. Kritinės antikorupcinės pastabos</i>			
<p>1.1. Rinkos tyrimo atlikimo procedūros vidaus teisinio reguliavimo neapibrėžtumas ir neaiškumas Analizės subjektuose sudaro galimybę pirkimų iniciatoriams ir kitiems pirkime dalyvaujantiems darbuotojams rengiantis pirkimui neatlikti išsamaus rinkos tyrimo, objektyviai neįvertinti rinkos situacijos, nenustatyti tiekėjų, gamintojų ir jų atstovų Lietuvos rinkoje, kurie potencialiai gali patenkinti šį poreikį, nedokumentuoti atlikto rinkos tyrimo rezultatų (motyvai pateikiami šios išvados 3.1 skirsnyje).</p>	<p>1.1. Atsisakyti rinkos tyrimo atlikimo rengiantis pirkimui išimčių ir sąlygų, nustatyti pareigą pirkimo iniciatoriui visais pirkimų atvejais rengiantis pirkimui atlikti rinkos tyrimą (Išvados 4 skyriaus 1.1. p. nurodyta pastaba).</p>	<p>NVI direktoriaus 2024 m. gegužės 23 d. įsakymo Nr. R8-182 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto pirkimo proceso organizavimo ir atsakingų darbuotojų skyrimo“ 2.1.1. punkte pirkimo iniciatoriams nurodyta: Peržiūrėti pirkimų sąrašo rengimo etape atlikto rinkos tyrimo duomenis, rezultatus ir atlikti išsamesnį rinkos tyrimą, būtiną pirkimo vertei ir realių tiekėjų skaičiui nustatyti, įvertinti anksčiau įstaigoje vykusius to paties tipo prekių, paslaugų ar darbų vieno tiekėjo pirkimų priežastis, sąlygas ir (ar) faktines aplinkybes. Šio tyrimo pagrindu numatyti maksimalią pirkimo objektui skiriamų lėšų sumą, pirkimą skirstant į dalis - pirkimui skirtą maksimalią lėšų sumą pagal atskiras pirkimo dalis. Nustatant maksimalią skiriamų lėšų sumą vadovautis rinkos tyrimo metų gautų preliminarinių kainos pasiūlymų vidurkio skaičiavimais. Atlikto rinkos tyrimo rezultatus dokumentuoti.</p>	
	<p>1.2. Atliekant rinkos tyrimą kiekvienoje pirkimo dalyje nustatyti potencialius pirkimo dalyvius, prekių gamintojus (prekės ženklus) ir jų įgaliotus atstovus Lietuvos rinkoje (jei atstovas nėra pirkimo dalyvis), atitinkančius pirkimo objektui ir tiekėjui keliamus reikalavimus (jų visumą), šiuos rezultatus nurodyti paraiškoje ar kituose vidiniuose dokumentuose ir patvirtinančius dokumentus pridėti prie paraiškos (Išvados 4 skyriaus 1.1. p. nurodyta pastaba).</p>		<p>NVI direktoriaus 2024 m. gegužės 23 d. įsakymo Nr. R8-182 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto pirkimo proceso organizavimo ir atsakingų darbuotojų skyrimo“ 2.1.4. punkte pirkimo iniciatoriams nurodyta: Atliekant rinkos tyrimą kiekvienoje pirkimo dalyje nustatyti potencialius pirkimo dalyvius, prekių gamintojus (prekės ženklus) ir jų įgaliotus atstovus Lietuvos rinkoje (jei atstovas nėra pirkimo dalyvis), atitinkančius</p>

		pirkimo objektui ir tiekėjui keliamus reikalavimus (jų visumą), šiuos rezultatus nurodyti paraiškoje ar kituose dokumentuose ir patvirtinančius dokumentus pridėti prie paraiškos.	
	1.3. Nustatyti reikalavimą iniciatoriams, atliekant rinkos tyrimą, rengiantis pirkimui nustatyti ir įvertinti anksčiau įstaigoje vykusių to paties tipo prekių, paslaugų ar darbų vieno tiekėjo pirkimų priežastis, sąlygas ir (ar) faktines aplinkybes, ir pirkimo paraiškoje arba kituose vidiniuose dokumentuose nurodyti ryšį su ankstesniu vieno tiekėjo pirkimu ir pakeistus pirkimo objektui keliamus reikalavimus, jei jie buvo keisti (Išvados 4 skyriaus 1.1. p. nurodyta pastaba).	NVI direktoriaus 2024 m. gegužės 23 d. įsakymo Nr. R8-182 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto pirkimo proceso organizavimo ir atsakingų darbuotojų skyrimo“ 2.1.1. punkte pirkimo iniciatoriams nurodyta: Peržiūrėti pirkimų sąrašo rengimo etape atlikto rinkos tyrimo duomenis, rezultatus ir atlikti išsamesnį rinkos tyrimą, būtiną pirkimo vertei ir realių tiekėjų skaičiui nustatyti, įvertinti anksčiau įstaigoje vykusių to paties tipo prekių, paslaugų ar darbų vieno tiekėjo pirkimų priežastis, sąlygas ir (ar) faktines aplinkybes. Šio tyrimo pagrindu numatyti maksimalią pirkimo objektui skiriamų lėšų sumą, pirkimą skirstant į dalis - pirkimui skirtą maksimalią lėšų sumą pagal atskiras pirkimo dalis. Nustatant maksimalią skiriamų lėšų sumą vadovautis rinkos tyrimo metų gautų preliminarių kainos pasiūlymų vidurkio skaičiavimais. Atlikto rinkos tyrimo rezultatus dokumentuoti.	
	1.4. Paraiškoje, pirkimų pagrindimo skiltyje arba kituose vidiniuose dokumentuose nurodyti faktines nuo organizacijos nepriklausančias aplinkybes, turinčias tiesioginį priežastinį ryšį su skubių pirkimų vykdymu, neskelbiamų derybų būdo pasirinkimu ir (ar) vieno tiekėjo kvietimu dalyvauti pirkime būtinumu (Išvados 4 skyriaus 1.1. p. nurodyta pastaba).	NVI direktoriaus 2024 m. gegužės 23 d. įsakymo Nr. R8-182 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto pirkimo proceso organizavimo ir atsakingų darbuotojų skyrimo“ 2.1.7. punkte pirkimo iniciatoriams nurodyta: Nurodyti faktines nuo organizacijos nepriklausančias aplinkybes, turinčias tiesioginį priežastinį ryšį su skubių pirkimų vykdymu, neskelbiamų derybų būdo pasirinkimu ir (ar) vieno tiekėjo kvietimu dalyvauti pirkime būtinumu.	

<p>1.2. Konsultavimosi su rinka ir pažangiųjų pirkimo priemonių taikymo nepakankamas teisinis reguliavimas, sudaro sąlygas Analizės subjektuose rengiantis pirkimui, esant akivaizdžiai neaiškiai situacijai rinkoje ar būtinybei adaptuoti organizacinius poreikius prie nuolatos besikeičiančios rinkos ir naujų reikalavimų, nesinaudoti arba retai naudotis konsultavimosi su rinka galimybėmis ir nenaudoti pažangiųjų elektroninių pirkimų priemonių pirkimuose arba tai daryti formaliai, nesiekiant padidinti konkurencijos pirkimuose (motyvai pateikiami šios išvados 3.2 skirsnyje).</p>	<p>1.5. Nustatyti sprendimų dėl konsultavimosi su rinka būdų ir pažangiųjų pirkimo priemonių taikymo priėmimo kriterijus, tvarką ir reikalavimus, siekiant kad atlikus rinkos tyrimą ir nenustačius arba nustatčius nepakankamą konkurenciją (mažiau nei 3 dalyviai ir 3 prekės gamintojai, kurie atitinka siūlomus reikalavimus pirkimui), prieš atliekant pirkimą būtų vykdomas konsultavimasis su rinka (Išvados 4 skyriaus 1.2. p. nurodyta pastaba).</p>	<p>NVI direktoriaus 2024 m. gegužės 23 d. įsakymo Nr. R8-182 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto pirkimo proceso organizavimo ir atsakingų darbuotojų skyrimo“ 5 punktu patvirtintos viešųjų pirkimų skyriaus parengtos „Rinkos tyrimo ir rinkos konsultacijos gairės“. Gairėse numatyta: Rinkos konsultacijos poreikis kyla tuomet, kai rinkos tyrimo nepakanka siekiant atsakyti į Pirkimo vykdytojui kylančius klausimus, išskyrus atvejus, kada rinkos konsultacija yra privaloma. VPI 27 straipsnio 1 dalis < Rinkos dalyvių konsultacijos yra privalomos pirkimo, apie kurį turi būti skelbiama, išskyrus mažos vertės pirkimą, atveju, jeigu per paskutinius 12 mėnesių atliekant paskutinį tokių pačių ar panašių prekių, paslaugų ar darbų pirkimą, apie kurį buvo privaloma skelbti, išskyrus mažos vertės pirkimą, nebuvo gauta nė viena arba gauta tik viena tinkama paraiška ar pasiūlymas>. Perkančiosios organizacijos kvietimas suteikti konsultaciją ir kita susijusi informacija apie konsultacijas turi būti skelbiama Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka.</p>	
	<p>1.6. Interneto svetainėse paskelbti VPT metodines rinkos konsultacijų gaires ir rekomenduoti su jomis susipažinti ir taikyti pirkimų iniciatoriams ir (ar) kitiems darbuotojams, kurie atsakingi už sprendimo dėl rinkos konsultacijų priėmimą (Išvados 4 skyriaus 1.2. p. nurodyta pastaba).</p>	<p>NVI direktoriaus 2024 m. gegužės 23 d. įsakymo Nr. R8-182 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto pirkimo proceso organizavimo ir atsakingų darbuotojų skyrimo“ 5 punktu patvirtintos viešųjų pirkimų skyriaus parengtos „Rinkos tyrimo ir rinkos konsultacijos gairės“. Su parengtomis gairėmis struktūrinių padalinių vadovai įpareigoti susipažinti pasirašytinai Dokumentų valdymo sistemoje ir pasirašytinai supažindinti pavaldžius darbuotojus, bet kokia forma dalyvaujančius viešųjų pirkimų procese.</p>	
	<p>1.7. Organizuoti pagal galimybes periodinius konsultavimosi su rinka būdų ir pažangiųjų pirkimo priemonių taikymo pirkimuose kvalifikacijos kėlimo kursus pirkimo iniciatoriams ir (ar) kitiems darbuotojams, kurie atsakingi už sprendimo dėl</p>	<p>Visi pirkimo organizatoriai bent kartą per metus dalyvavo nuotoliniuose konsultavimosi su rinka būdų ir pažangiųjų pirkimo priemonių taikymo pirkimuose mokymuose.</p>	

	rinkos konsultacijų priėmimą (Išvados 4 skyriaus 1.2. p. nurodyta pastaba).		
	1.8. Nurodyti paraiškoje arba kituose vidiniuose dokumentuose konsultavimosi su rinka rezultatus ir aplinkybes (taikytas konsultavimosi su rinka būdas, institucijų ir tiekėjų su kuriais konsultuotasi sąrašas, pateikti pasiūlymai ir informacija apie pasikeitusius pirkimo reikalavimus) arba pateikti paraiškoje nuorodą į šiuos rezultatus (Išvados 4 skyriaus 1.2. p. nurodyta pastaba).	Rinkos konsultacijų rezultatai (konsultacijų vieta, data, laikas, priemonės, dalyviai, esminiai klausimai, gauti pasiūlymai ir kt.) trumpai apibendrinami rinkos konsultacijų pažymyje ar protokole (-uose). Kai rinkos konsultacija vykdoma CVP IS priemonėmis, rinkos konsultacijos pažymą parengia Viešųjų pirkimų skyriaus darbuotojas ir pateikia Iniciatoriui vertinti, tolesniems sprendimams priimti bei įvertinti. Konsultavimosi su rinka tvarka, nurodyta Rinkos tyrimo ir rinkos konsultacijos gairėse, patvirtintose NVI direktoriaus 2024 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. R8-182 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto pirkimo proceso organizavimo ir atsakingų darbuotojų skyrimo“.	
	2.1. Rengiantis diagnostinių ir laboratorinių reagentų pirkimams, siekiant sudaryti preliminarias sutartis, nustatant reikalavimus pirkimui, siekti kad būtų užtikrinta kuo didesnė tiekėjų konkurencija kiekvienoje pirkimų dalyje (Išvados 4 skyriaus 1.2. p. nurodyta pastaba).	Siekiant geriau pasirengti viešiesiems pirkimams pagal preliminarias sutartis 2023-2027 metams buvo atlikta rinkos konsultacija. Vykdamas pirkimus dėl preliminarijų sutarčių sudarymo, sutartis buvo pasirašytos su visais pasiūlymų eilėje esančiais tiekėjais.	
	2.2. Vykdamas pirkimus pagal preliminarias sutartis, neskelbiamų pirkimų būdą taikyti tik išimties tvarka, jo taikymo būtinumą pagrįsti pirkimo paraiškoje (Išvados 4 skyriaus 1.2. p. nurodyta pastaba).	Vykdamas pirkimus pagal preliminarias sutartis sudarant pagrindinę (užsakymo) sutartį griežtai vadovaujamasi preliminarios sutarties sąlygomis, vykdamas atnaujintą varžymąsi CVP IS priemonėmis.	
1.3. Nepagrįstas arba nepakankamai pagrįstas didžiausios kainos pirkime, neatitinkančios rinkos vertės pasirengimo pirkimui metu, nustatymas, susijęs su nekonkurencingais pirkimais, gali riboti konkurenciją, mažinti lėšų panaudojimo racionalumą, didina tiekėjų lygiateisiškumo ir diskriminavimo principų pažeidimo riziką pirkimuose, sudaro palankias sąlygas darbuotojų piktnaudžiavimui	2.3. Nustatyti reikalavimą nustatyti didžiausią kainą kiekvienoje pirkimo dalyje ir ją nurodyti paraiškoje arba kituose vidiniuose dokumentuose (Išvados 4 skyriaus 1.3. p. nurodyta pastaba).	NVI direktoriaus 2024 m. gegužės 23 d. įsakymo Nr. R8-182 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto pirkimo proceso organizavimo ir atsakingų darbuotojų skyrimo“ 2.1.1. punkte pirkimo iniciatoriams nurodyta: Peržiūrėti pirkimų sąrašo rengimo etape atlikto rinkos tyrimo duomenis, rezultatus ir atlikti išsamesnį rinkos tyrimą, būtiną pirkimo vertei ir realių tiekėjų skaičiui nustatyti, įvertinti anksčiau įstaigoje vykusių to paties tipo prekių, paslaugų ar darbų vieno tiekėjo pirkimų priežastis, sąlygas ir (ar) faktines aplinkybes.	

nustatant didžiausią kainą ir neformaliems susitarimams pirkimuose (motyvai pateikiami šios išvados 3.3 skirsnyje).		Šio tyrimo pagrindu numatyti maksimalią pirkimo objektui skiriamų lėšų sumą, pirkimą skirstant į dalis - pirkimui skirtą maksimalią lėšų sumą pagal atskiras pirkimo dalis. Nustatant maksimalią skiriamų lėšų sumą vadovautis rinkos tyrimo metų gautų preliminarių kainos pasiūlymų vidurkio skaičiavimais. Atlikto rinkos tyrimo rezultatus dokumentuoti.	
1.4. Galimi konkurencijos apribojimo ir lygiateisiškumo principo pažeidimo atvejai, didelis vykdomų nekonkurencingų pirkimų mastas, reikalavimų pirkimui galimas taikymas vienam pirkimo dalyviui ir (ar) prekės gamintojui, kai akivaizdu ar paaiškėja, kad rinkoje yra reali konkurencija ir pakeitus techninių specifikacijų reikalavimus, pirkime pasiūlymus galėtų pateikti daugiau tiekėjų, vertintini kaip korupcijos rizikos veiksniai dėl kurių egzistuoja rizika, kad manipuliuojant organizacijos pirkimo poreikiu gali būti nustatomi neproporcingi reikalavimai pirkimui, kuriais privilegijuojami kai kurie tiekėjai, galimai dirbtinai ribojama konkurencija, sudaromos palankios sąlygos neformaliems susitarimams ir pirkimams skirtų lėšų neracionaliam panaudojimui (motyvai pateikiami šios išvados 3.4 skirsnyje).	1.9. Įtvirtinti draudimą pirkimo iniciatoriams nustatyti pirkimo poreikiui neproporcingus reikalavimus (jų visumą), kuriais būtų diskriminuojami tiekėjai (pirkimo dalyviai ir (ar) prekių gamintojai) ir ribojama reali jų konkurencija (Išvados 4 skyriaus 1.4. p. nurodyta pastaba).	NVI direktoriaus 2024 m. gegužės 23 d. įsakymo Nr. R8-182 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto pirkimo proceso organizavimo ir atsakingų darbuotojų skyrimo“ 2.1.3. punkte pirkimo iniciatoriams nurodyta: Rengiant pirkimo paraiškas privalu laikytis Viešųjų pirkimų įstatymo, užtikrinti tiekėjų konkurencingumą ir lygiateisiškumą.	
	1.10. Atlikti išvados 3.4. skirsnyje nurodytų pirkimų analizę dėl konkurencijos ribojimo šiuose pirkimuose, esant teisiniam pagrindui taikyti drausmines priemones arba perduoti informaciją kompetentingoms institucijoms (Išvados 4 skyriaus 1.4. p. nurodyta pastaba).	Viešųjų pirkimų komisijos posėdyje dalyvaujant ekspertams atliktas pakartotinas pirkimo dokumentų vertinimas, atlikta išvados 3.4. skirsnyje nurodytų pirkimų analizė dėl konkurencijos ribojimo šiuose pirkimuose. VPĮ pažeidimų nenustatyta.	
	1.11. Pirkimą vykdant, paaiškėjus, kad rinkoje yra reali konkurencija ir ji ribojama tik dėl nustatytų reikalavimų pirkimui (jų visumos) (pavyzdžiui gavus suinteresuotų asmenų pretenzijas, paklausimus dėl galimo konkurencijos pirkime didinimo), įvertinti, ar nėra pagrindo nutraukti pirkimą savo iniciatyva dėl pirkimų principų pažeidimo (Išvados 4 skyriaus 1.4. p. nurodyta pastaba).	NVI direktoriaus 2024 m. gegužės 23 d. įsakymo Nr. R8-182 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto pirkimo proceso organizavimo ir atsakingų darbuotojų skyrimo“ 2.1.8. punkte pirkimo iniciatoriams nurodyta: Gavus tiekėjų pretenziją, kad konkurencija ribojama tik dėl nustatytų reikalavimų pirkimui (jų visumos), pirkimo procedūros nutraukiamos ir atsižvelgiant į gautas pastabas ar siūlymus, Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklėse nustatyta tvarka pateikti naują paraišką su patikslintais reikalavimais pirkimo objektui. Nutraukus pirkimą dėl galimo viešųjų pirkimų principų pažeidimo, tikslinant reikalavimus pirkimui (jų visumą), peržiūrėti poreikį ir tai pagrįsti naujo pirkimo paraiškoje.	
	1.12. Nustatyti reikalavimą pirkimo iniciatoriams nutraukus	NVI direktoriaus 2024 m. gegužės 23 d.	

	<p>pirkimą dėl galimo pirkimo principų pažeidimo, tikslinant reikalavimus pirkimui (jų visumą), peržiūrėti poreikį ir esant galimybei jį adaptuoti ar pakeisti, siekiant padidinti konkurenciją pirkime. Nesant galimybei adaptuoti ar pakeisti poreikį, pagrįsti tai naujo pirkimo paraiškoje ar kituose vidiniuose dokumentuose (Išvados 4 skyriaus 1.4. p. nurodyta pastaba).</p>	<p>įsakymo Nr. R8-182 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto pirkimo proceso organizavimo ir atsakingų darbuotojų skyrimo“ 2.1.8. punkte pirkimo iniciatoriams nurodyta: Gavus tiekėjų pretenziją, kad konkurencija ribojama tik dėl nustatytų reikalavimų pirkimui (jų visumos), pirkimo procedūros nutraukiamos ir atsižvelgiant į gautas pastabas ar siūlymus, Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklėse nustatyta tvarka pateikti naują paraišką su patikslintais reikalavimais pirkimo objektui. Nutraukus pirkimą dėl galimo viešųjų pirkimų principų pažeidimo, tikslinant reikalavimus pirkimui (jų visumą), peržiūrėti poreikį ir tai pagrįsti naujo pirkimo paraiškoje.</p>	
<p>1.5. Analizuojamų ASPĮ darbuotojai, galintys daryti įtaką sprendimams pirkimo procedūrose, nėra pakankamai informuoti, įpareigoti ir nemato pareigos pranešti apie galimą interesų konfliktą ne tik su pirkimo dalyviu, bet ir su perkamos prekės gamintoju ar jo įgaliotu atstovu. Analizuojamose ASPĮ netinkama arba nepakankamai vykdoma interesų konfliktų pirkimuose prevencija sudaro palankias sąlygas neformaliems pirkimo naudos gavėjui, ypač vaistinių medžiagų, diagnostinių ir laboratorinių reagentų gamintojų, jų distributorių Lietuvos rinkoje, kurie nėra pirkimų dalyviai, ir ASPĮ darbuotojų neformaliems susitarimams rengiant reikalavimus pirkimui (motyvai pateikiami šios išvados 3.5 skirsnyje).</p>	<p>1.13. Pirkimo dokumentuose nustatyti reikalavimą pirkimo dalyviams atskirai nurodyti pasiūlyme nurodomos prekės gamintoją ir (ar) jo įgaliotą atstovą arba kitą tiekėją (juridinį ar fizinį asmenį), jeigu pirkimo dalyvis iš kito tiekėjo įsigyja prekes, kurias nurodo pasiūlyme (Išvados 4 skyriaus 1.5. p. nurodyta pastaba).</p>	<p>Pasiūlymo įgyvendinimas nėra galimas, nes toks reikalavimas pažeistų konfidencialios informacijos viešinimo draudimus, nes įpareigojimas atskleisti Tiekėją iš kurio įsigyjama prekė nėra informacija, susijusi su prekės savybėmis.</p>	
	<p>1.14. Išaiškinti ir teikti išankstines rekomendacijas pirkimo procedūrose dalyvaujantiems darbuotojams, kad bet kokia forma jiems ar jų artimiems asmenims (Išvados 4 skyriaus 1.5. p. nurodyta pastaba):</p> <p>1.14.1. vadovaujant asociacijai ar NVO, kurioms paramą teikia tiekėjas pirkimo dalyvis arba siūlomų prekių gamintojas, paaiškėjus, kad pirkime kaip pirkimo dalyvis arba kaip siūlomų prekių gamintojas dalyvauja asmuo, kuris suteikė paramą jų vadovaujamos asociacijoms ar NVO, turi informuoti apie tai atsakingus asmenis ir nusišalinti nuo sprendimų pirkime priėmimo;</p> <p>1.14.2. gavus perleistas vertes iš bet kokio asmens ir bet kokia forma dalyvaujant pirkimų procedūrose paaiškėjus, kad pirkime kaip pirkimo dalyvis arba kaip siūlomų prekių gamintojas dalyvauja asmuo, kuris suteikė perleistas vertes, atsiranda nešališkumo deklaracijoje nurodyta pareiga informuoti apie tai atsakingus asmenis ir nusišalinti nuo sprendimų pirkime priėmimo.</p>	<p>Pasiūlymas įgyvendintas iš dalies. NVI direktoriaus 2024-05-29 įsakymu Nr. R8-185 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto direktoriaus 2021 m. gruodžio 28 d. įsakymo Nr. R8-472 "Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo laikymosi kontrolės tvarkos aprašo, pareigų, kurias einantys darbuotojai privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašo ir informacinio pranešimo dėl privačių interesų deklaravimo patvirtinimo" pakeitimo“ patvirtintos atnaujintos Rekomendacijos dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo Nacionaliniame vėžio institute. Šiose rekomendacijose išaiškinta, kad viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujantys asmenys patenka į interesų konflikto situaciją, kai jiems viešojo pirkimo procedūrose tenka spręsti klausimą, susijusį su finansiniais ar moraliniais įsipareigojimais (skola) kitiems asmenims,</p>	

		kitais civiliniais santykiais, iš kitų asmenų gautomis (jiems suteiktomis) dovanomis ir paslaugomis. Vadovaujantis teismų praktika, kiekvienu konkrečiu atveju turi būti įvertinamos visos aplinkybės, leidžiančios nustatyti, ar egzistuoja tikras ar bent jau labai akivaizdus interesų konfliktas, o ne hipotetinis ir pernelyg nutolęs.	
	1.15. Atlikti interesų konflikto prevencijos pareigų vykdymo patikrinimą ir nustatyti ar išvados 3.5 skirsnyje nurodytuose pirkimuose priimant sprendimus dalyvavę darbuotojai tinkamai vykdė savo pareigas pranešti, deklaruoti apie interesus ir nusišalinti. Nustačius pažeidimus, perduoti informaciją atsakingoms institucijoms (Išvados 4 skyriaus 1.5. p. nurodyta pastaba).	Pagal kompetenciją ir teisės aktų nustatytą tvarką yra atlikti interesų konflikto prevencijos pareigų vykdymo patikrinimai dėl dviejų darbuotojų, nustatyti Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pažeidimai, apie juos informuoti atsakingi darbuotojai ir Vyriausioji tarnybinės etikos komisija. Vieno darbuotojo darbo santykiai pasibaigė pasiūlymų įgyvendinimo laikotarpiu.	
	1.16. Įpareigoti pasirašyti nešališkumo deklaracijas ir konfidencialumo pasižadėjimą visus darbuotojus, kurie neprivalo VPIDĮ nustatyta tvarka deklaruoti interesų, tačiau bet kokia forma dalyvauja vykdant pirkimo procedūras (pasirašė, derino, vizavo, tvirtino dokumentus) (Išvados 4 skyriaus 1.5. p. nurodyta pastaba).	NVI direktoriaus 2024-01-19 įsakymu Nr. R8-19 „Dėl konfidencialumo pasižadėjimo ir nešališkumo deklaracijos pasirašymo viešuosiuose pirkimuose“ nustatytas reikalavimas pasirašyti nešališkumo deklaracijas ir konfidencialumo pasižadėjimą visiems darbuotojams, kurie neprivalo VPIDĮ nustatyta tvarka deklaruoti interesų, tačiau bet kokia forma dalyvauja vykdant pirkimo procedūras.	
1.6. Analizės subjektuose netvarkomi arba nepakankamai tvarkomi ir viešinami duomenys apie pirkimus laimėjusių ir (ar) tiekėjų (prekių gamintojų ir ar jų įgaliotų atstovų) suteiktą paramą, dėl ko nepakankamai užtikrinama visų Analizės subjektų pirkimuose tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvaujančių tiekėjų teikiamos paramos visuomeninė ir vidaus kontrolė bei teikiamos paramos panaudojimo skaidrumas, išlieka rizika neformaliems tiekėjų ir	1.17. Interneto svetainėje, skelbiant Informacijos apie asmens sveikatos priežiūros įstaigai suteiktą paramą ir laimėtus pirkimus, papildomai nurodyti šią informaciją (Išvados 4 skyriaus 1.6. p. nurodyta pastaba): 1.17.1. atsiradus galimybei ASPI automatizuotai gauti duomenis – apie iš paramos davėjų nupirktų prekių gamintojus ir vertę per 12 mėn. iki paramos suteikimo 1.17.2. apie struktūrinį padalinį (jo vadovą), kurio iniciatyva suteikta parama, jei parama buvo suteikta pagal įstaigos darbuotojo prašymą.	Finansinė apskaita tvarkoma FABIS programoje. Kai atsiras galimybė ASPI automatizuotai gauti duomenis apie iš paramos davėjų nupirktų prekių gamintojus ir vertę per 12 mėn. iki paramos suteikimo, ši informacija bus skelbiama NVI interneto svetainėje. NVI direktoriaus 2024-05-29 įsakymu Nr. R8-186 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto paramos inicijavimo, gavimo, naudojimo kontrolės, apskaitos ir viešinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinta Nacionalinio vėžio instituto paramos inicijavimo, gavimo, naudojimo kontrolės, apskaitos ir viešinimo	

<p>pirkimuose įtaką galinčių daryti darbuotojų susitarimams prašant ir tiekėjui suteikiant paramą tam tikro Analizės subjekto darbuotojo ar jo padalinio naudai (motyvai pateikiami šios išvados 3.6 skirsnyje).</p>		<p>tvarka, pagal kurią NVI interneto svetainėje bus viešinama informacija apie struktūrinį padalinį, kurio iniciatyva suteikta parama, jei parama buvo suteikta pagal įstaigos darbuotojo prašymą.</p>	
<p><i>2. Kitos antikorupcinės pastabos</i></p>			
<p>2.2. Selektyvus tiekėjų pretenzijų praleidus terminą nagrinėjimas, formalus, nepakankamai pagrįstas jų atmetimas, techninių specifikacijų po pretenzijos keitimas nenutraukiant pirkimo, kai akivaizdu ar paaiškėja, kad pakeitus techninių specifikacijų reikalavimus, pirkime pasiūlymus galėtų pateikti daugiau tiekėjų, sudaro palankias sąlygas riboti tiekėjų konkurenciją, nepagrįstai privilegijuoti atitinkamos prekės gamintojus ir jų atstovus (motyvai pateikiami 3.4 skirsnyje) (motyvai pateikiami šios išvados 3.4 skirsnyje).</p>	<p>7.1. Nagrinėjant tiekėjų pretenzijas, rengiant atsakymus tiekėjams, vengti formalių, deklaratyvių ir šabloniškų teiginių nenurodant faktinio pagrindo, atsakymus pagrįsti faktiniais argumentais, įrodinėjant ne jau nustatytų reikalavimų pirkime būtinumą, o tiekėjo pateikto siūlymo keisti reikalavimus netinkamumą, nurodyti faktinius pretenzijų atmetimo argumentus vidiniuose dokumentuose (Išvados 4 skyriaus 2.2. p. nurodyta pastaba).</p>	<p>Rengiamoje naujoje „Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklių“ redakcijoje ir Pirkimo procedūroje nustatyta: Pretenzijas, kai jos pateikiamos nepažeidžiant VPI nustatytų terminų, nagrinėja ir galutinį sprendimą dėl jų priima pirkimą atliekanti Komisija arba pirkimo organizatorius. Komisija ar pirkimo organizatorius turi teisę kreiptis į NVI vyriausiąjį teisininką ar nepriklausomus vidaus ir išorės ekspertus dėl dalyvavimo nagrinėjant pretenziją ir papildomos nuomonės pagal kompetenciją pateikimo, kai nagrinėjant pretenziją kyla sudėtingų teisės taikymo klausimų. Pretenzijos nagrinėjimo rezultatai fiksuojami Komisijos posėdžio protokole, jį pasirašo visi nagrinėjant pretenziją dalyvavę Komisijos nariai (kai pirkimą atlieka Komisija). Atsakyme, arba pranešime, išdėstomi pagrįsti faktiniai argumentai, dėl tiekėjo pateiktos pretenzijos tenkinimo, o atmetimo atveju, nurodomi faktiniai pretenzijos atmetimo argumentai. Atsakymą, arba pranešimą pasirašo komisijos pirmininkas, jei pirkimą atlieka pirkimo organizatorius, pasirašo pirkimo organizatorius prieš tai jį suderinęs su Viešųjų pirkimų skyriaus vedėja (u) ir nuomonę dėl pretenzijos pareiškusiaisiais darbuotojais.</p>	
	<p>7.2. Rengiantis kompiuterinės technikos ar medicinos įrangos pirkimui pirkimo paraiškoje pagrįsti kompiuterinės technikos įsigijimo ir remonto ar techninės priežiūros paslaugų pirkimo reikalavimų: „būti prekės gamintojo įgaliotu atstovu (pardavėju)“ ir „būti prekės gamintojo įgaliotu atstovu atlikti jos techninę priežiūrą“, būtinumą (Išvados 4 skyriaus 2.2. p.</p>	<p>Rengiantis kompiuterinės technikos ar medicinos įrangos pirkimui pirkimo paraiškoje atsakyta kompiuterinės technikos įsigijimo ir remonto ar techninės priežiūros paslaugų pirkimo reikalavimų: „būti prekės gamintojo įgaliotu atstovu (pardavėju)“ ir „būti prekės</p>	

	nurodyta pastaba).	gamintojo įgaliotu atstovu atlikti jos techninę priežiūrą“, išskyrus atvejus, kai toks neišvengiamumas pagrindžiamas pirkimo paraiškoje.		
2.3. Kai kurių Analizės subjektų vidiniame teisiniame reguliavime nenustatytas aiškus teisinis pagrindas (sprendimas) nuo kada darbuotojas tampa iniciatoriumi ar ekspertu ir jam atsiranda pareiga pasirašyti nešališkumo deklaraciją ir konfidencialumo pasižadėjimą ir nusišalinti, neišsamiai apibrėžti ekspertų pirkimuose įgaliojimai (motyvai pateikiami šios išvados 3.5 skirsnyje).	7.3. Paskirti ekspertus pirkime prieš skelbiant pirkimą ir nurodyti juos vidiniuose dokumentuose rengiantis pirkimui arba sudaryti ir tvarkyti paskirtų ekspertų sąrašą (vardas pavardė, einamos pareigos, atsakomybės sritis arba pirkimo paraiškos numeris (neskelbiamuose pirkimuose), pirkimo CVPIS numeris (skelbiamuose pirkimuose), kuriame nurodyti ekspertai įgalioti teikti išvadas dėl tiekėjų pateiktų pasiūlymų (Išvados 4 skyriaus 2.3. p. nurodyta pastaba).	Rengiamoje naujoje „Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės taisyklių“ redakcijoje ir Pirkimo procedūroje nustatytas reikalavimas atliekant sudėtingos medicininės įrangos pirkimus prieš skelbiant pirkimą NVI direktoriaus įsakymu paskirti ekspertus pirkime ir nurodyti juos vidiniuose dokumentuose rengiantis pirkimui.		
	8.1. Pirkimo iniciatorius skirti įstaigos vadovo sprendimu, patvirtinti bei tvarkyti paskirtų pirkimo iniciatorių sąrašą (vardas pavardė, einamos pareigos, inicijuojamo pirkimo objekto apibūdinimas) (Išvados 4 skyriaus 2.3. p. nurodyta pastaba).	NVI direktoriaus 2024 m. gegužės 23 d. įsakyme Nr. R8-182 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto pirkimo proceso organizavimo ir atsakingų darbuotojų skyrimo“ prie pirkimo iniciatorių pareigų nurodytas paskirto iniciatoriaus vardas, pavardė.		
	8.2. Nustatyti pirkimo iniciatoriams analogiškas interesų konfliktų prevencijos pareigas kaip VPK nariams ir ekspertams (Išvados 4 skyriaus 2.3. p. nurodyta pastaba).	NVI direktoriaus 2024-05-29 įsakymu Nr. R8-185 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto direktoriaus 2021m. gruodžio 28d. įsakymo Nr. R8-472 "Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo laikymosi kontrolės tvarkos aprašo, pareigų, kurias einantys darbuotojai privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašo ir informacinio pranešimo dėl privačių interesų deklaravimo patvirtinimo" pakeitimo“ patvirtintos atnaujintos Rekomendacijos dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo Nacionaliniame vėžio institute. Šiose rekomendacijose pirkimo iniciatoriams nustatytos analogiškos interesų konfliktų prevencijos pareigos kaip ir kitiems viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujantiems asmenims.		
<i>3. Kitos pastabos</i>				
3.1. Nenustatyta informacijos apie asmens sveikatos priežiūros įstaigai suteiktą paramą ir laimėtus pirkimus ataskaitos viešinimo Analizės subjektų interneto svetainėje tvarka,	11.1. Nustatyti informacijos apie asmens sveikatos priežiūros įstaigai suteiktą paramą ir laimėtus pirkimus ataskaitos viešinimo interneto svetainėje tvarką (Išvados 4 skyriaus 3.1. p. nurodyta pastaba).	Informacija apie asmens sveikatos priežiūros įstaigai suteiktą paramą ir laimėtus pirkimus buvo renkama ir viešinama iki išvados priėmimo, o tvarka nustatyta NVI direktoriaus 2024-05-29 įsakymu Nr. R8-186 „Dėl		

todėl informacija apie Analizės subjektų gautą iš tiekėjų paramą visuomenei pateikiama neišsamiai ir nenuosekliai (motyvai pateikiami šios išvados 3.6 skirsnyje).		Nacionalinio vėžio instituto paramos inicijavimo, gavimo, naudojimo kontrolės, apskaitos ir viešinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“	
	12.1. Patvirtinti Informacijos apie įstaigai suteiktą paramą ir laimėtus pirkimus pateikimo formą (Išvados 4 skyriaus 3.1. p. nurodyta pastaba).	NVI direktoriaus 2024-05-29 įsakymu Nr. R8-186 „Dėl Nacionalinio vėžio instituto paramos inicijavimo, gavimo, naudojimo kontrolės, apskaitos ir viešinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinta Informacijos apie įstaigai suteiktą paramą ir laimėtus pirkimus pateikimo formą.	
	12.2. Skelbti interneto svetainėje informaciją apie asmens sveikatos priežiūros įstaigai suteiktą paramą ir laimėtus pirkimus (Išvados 4 skyriaus 3.1. p. nurodyta pastaba).	Skelbiama https://www.nvi.lt/mus-remia/ .	